เรื่อง กระทงลาย

The Office Of Academic Resource Information And Technology

รายละเอียด

ชื่ออื่น ๆ : กระทุงลาย, โชด(ภาคกลาง), มะแตก-เครือ, มักแตก, มะแตก(ภาคเหนือ-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ), นางแตก(นครราชสีมา)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Celastrus paniculatus* willd.

ชื่อวงศ์ : CELASTRACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ :

ต้นกระทงลายเป็นพรรณไม้พุ่มเลื้อย มีความสูงประมาณ 2-10 เมตร ลักษณะเนื้อไม้เป็นสีน้ำตาลแดง

ใบกระทงลายเป็นใบเดี่ยว ใบมีลักษณะเป็นรูปไข่ หรือรูปรี โคนใบสอบเข้าหากันมน ส่วนปลายใบแหลมหรือมน ริมขอบใบหยัก ละเอียดเป็นฟันเลื่อย หลังใบมีพื้นผิวเรียบใต้ท้องใบจะมีเส้นใบมี 5-8 คู่ เห็นได้ชัด ขนาดของใบกว้างประมาณ 1-2.5 นิ้ว ยาวประมาณ 2-6 นิ้ว มีก้านใบยาวประมาณ 5-1.5 ซม.

ดอกกระทงลายออกเป็นช่อ ยาวประมาณ 4-8 นิ้ว ซึ่งออกอยู่บริเวณปลายยอด ลักษณะของดอกมีทั้งดอกเพศผู้และเมียซึ่งมักจะแยกกันคนละต้น ลักษณะของดอกเพศผู้ กลีบรองกลีบดอกมี 5 กลีบ โคนกลีบดอกจะเชื่อมติดกันเป็นรูประฆัง ปลายกลีบดอกแยกออกเป็นแฉก รูปค่อนข้างกลม มีขนขึ้นประปราย ฐานดอกเป็นรูปถ้วยนูน ตรงกลางดอกมีเกสรตัวผู้มี 5 อัน ยาวราว 2-2.5มม. สำหรับดอกเพศเมียจะมีลักษณะฐานดอกและกลีบรองกลีบดอก จะเหมือนกับดอกเพศผู้ แต่ตรงกลางดอกเป็นเกสรตัวเมียยาวราว 2-2.5มม. ยอดเกสรมี 3 พู

ผลกระทงลายมีลักษณะค่อนข้างกลม ปลายผลมียอดเกสรตัวเมียติดอยู่ ผลมีขนาดกว้างประมาณ 5-8 มม. ยาวประมาณ 5-10มม. แต่พอผลแก่เต็มที่เกสรอยู่ปลายผลก็จะหลุดออก ผลแตกออกเป็นห้อง 3 ห้อง

เมล็ดกระทงลายเนื้อหุ้มเมล็ดมีสีแดง เมล็ดเป็นรูปรี มีความกว้างราว 2-3มม. ยาวราว 5-5 มม.

ส่วนที่ใช้เป็นยา : ใบ, ผล, เมล็ด, เปลือก, ลำต้น

สรรพคุณกระทงลาย :

ใบใช้เป็นยาแก้โรคบิด กระตุ้นประสาท และใช้เป็นถอนพิษฝี่น วิธีใช้ด้วยการต้ม หรือคั้นเอาน้ำกิน

ผลใช้เป็นยาแก้ลมจุกเสียด บำรุงเลือด และใช้เป็นยาถอนพิษงู

เมล็ดนำมาตำให้ละเอียดใช้พอก หรือกิน เป็นยาแก้โรคอัมพาต และโรคปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ ยาแก้ไข้เมื่อคั้นเอาน้ำมันจากเมล็ด ใช้เป็นยาแก้โรคเหน็บชา ขับเหงื่อ

เปลือกใช้เป็นยาทำแห้ง

ลำต้นใช้เป็นยาแก้วัณโรค แก้ไข้มาลาเรีย

The Office Of Academic Resource Information And Technology

คำสำคัญ : กระทงลาย

ที่มา : https://www.samunpri.com

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-05-13

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1555&code_db=610010&code_type=01